



omslagpunt voor Europees biodiversiteits- en landbouwbeleid Positieve gevolgen voelbaar tot in elke gemeente van Oost-Brabant?

Op 20 mei 2020 presenteerde de Europese Commissie in het kader van de Europese Green Deal twee strategieën die wel eens van cruciaal belang zouden kunnen zijn om de biodiversiteit op te krikken tot in elke gemeente, elk dorp, elk open ruimtegebied. Het gaat om de 'Europese Biodiversiteitsstrategie' en de landbouwstrategie 'Farm to Fork'.

Belangrijk is dat de Europese Commissie ook gekozen heeft voor bindende wetgeving om de keuzes van de biodiversiteitsstrategie in de praktijk te brengen. Dus er komt een wetgevend initiatief om de doelen te realiseren.

Enkele belangrijke kernpunten van de Europese biodiversiteitsstrategie zijn o.m.:

- **30 procent landoppervlakte beschermd natuurgebied**

De 'Green Deal' moet Europa nog wat groener maken – letterlijk. Als het aan de Europese Commissie ligt, groeit het aandeel beschermd natuurgebied de komende tien jaar naar 30 procent – tegenover 18 procent nu. Er moet meer ruimte komen voor (beschermd) natuur. De Europese Commissie legt een verband tussen de coronapandemie, industriële landbouw, en biodiversiteit. Of het nu gaat om Q-koorts of de ziekte van Lyme, leefruimte voor wilde dieren kan het risico op infectieziektes verkleinen.

- **Beleid gericht op het herstel van aangetaste ecosystemen**

- **Het verdubbelen van het aandeel biologische landbouw tot 25 procent**

- **Bossen: drie miljard bomen**

In de EU moeten tot 2030 drie miljard bomen worden geplant. Volgens de Europese Commissie zijn bossen belangrijk voor de biodiversiteit, maar leveren ze ook allerlei 'diensten'. Ze zijn een bron van voedsel,

medicijnen en andere materialen. Ze dragen bij aan het voorkomen van klimaatverandering, zorgen voor opslag van water en stabiliteit van de bodem. Er wordt nog een Europese strategie ontwikkeld voor de bossen.

- **Van de landbouwgrond moet ten minste 10 procent worden omgevormd tot gebieden met diversiteit**

Dat kan gaan om bijvoorbeeld heggen, bomen, wallen of vijvers. De Commissie maakt zich grote zorgen over achteruitgang van aantallen en soorten dieren, zoals het verdwijnen van insecten.

- **Het gebruik van kunstmest moet met 20 procent worden gereduceerd**

Er moet een betere balans komen tussen bemesting en duurzaam bodembeheer. Er komt in 2022 nog een actieplan waarin het tegengaan van verzuring van de bodem een belangrijk thema is. Ook de 'Farm to Fork-strategie', waarbij de hele voedselketen onder de loep wordt genomen, zal hierbij een rol spelen.

- **Vermindering pesticidegebruik**

In 2030 moet het gebruik van chemische pesticiden gehalveerd zijn. Vervuiling is één van de belangrijkste oorzaken van het verlies van biodiversiteit. Naast het verminderen van chemische bestrijdingsmiddelen in de landbouw wil de Commissie ook dat de vervuiling door o.a. medicijnen, chemicaliën, afvalwater, plastic en stedelijk afval wordt aangepakt.

■ Aronst Hoek, groots natuurgebied zoals we er veel meer zouden moeten hebben om toekomstproof te zijn. Foto Jaak Geebelen



Strategie ontwikkelen is één, ze uitvoeren en handhaven is twee

Bij het nieuwe Europese Landbouwbeleid zal het belangrijk zijn om toe te zien dat het behoud van alle kleine landschapselementen zoals hagen, bosjes, poelen en het behoud van permanent grasland, holle wegen, taluds en bermen als randvoorwaarden gelden om inkomenssteun te trekken (zgn. pijler 1) en dat dit ook nageleefd wordt. Als dit voor iedereen duidelijk is en ook gehandhaafd wordt, dan staan de zaken er voor het

behoud van de landschapselementen, kortom de biodiversiteit in het agrarisch gebied, totaal anders voor. Gekoppeld aan de voorziene vermindering van het pesticidgebruik en het tot stand brengen van 10 % biodiversiteitsruimte binnen het agrarisch gebied is er perspectief dat de open landbouwruimte terug een belevingsruimte wordt rijk aan biodiversiteit. Als de maatregelen consequent vertaald worden, dan gaat het hier om een structurele verandering die zich laat voelen tot op het landbouwperceel in je buurt. Dan zal ook bv. de lopende ruilverkaveling er finaal anders uitzien met alleszins de realisatie van een groenblauwe dooradering.

Een strategie is maar waard wat hiervan in de praktijk geïmplementeerd wordt. Maar door ons daar nu op alle niveaus binnen Natuurpunt, van lokale afdeling, regionale vereniging tot Natuurpunt Vlaanderen, op te werpen, kunnen we het verschil maken. We zullen moeten bewaken dat bij de Vlaamse implementatie er geen afwentelingsmechanismen spelen en dat de maatregelen niet uitgehold of geherdefinieerd worden door onze Vlaamse administratie zoals bij de vergroeningsmaatregelen van het vorig GLB. Dan kan dit echt een hefboom zijn voor de omslag naar duurzame biodiversiteit en duurzame landbouw gekaderd in het grote verhaal van de Green Deal.

■ Boven en onder: krijgen holle wegen met hun begroeide taluds en andere kleine landschapselementen in landbouwgebied, zo belangrijk voor de biodiversiteit, eindelijk voldoende bescherming? Foto's Jules Robijns

